

**PROGRAM WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY
W BURSIE MIĘDZYSZKOLNEJ NR 2 W ZAMOŚCIU
NA ROK SZKOLNY 2023/2024**

Treści Programu Wychowawczo – Profilaktycznego są spójne ze Statutem Bursy i Regulaminem Bursy. Podstawą działań wychowawczych i profilaktycznych bursy jest spójna współpraca społeczności bursy, która w swojej działalności musi uwzględnić zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa.

Wychowanie służy rozwojowi młodego człowieka, jego poczuciu odpowiedzialności, miłości do ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultury Europy i świata. Bursa zapewnia każdemu wychowankowi warunki niezbędne do jego rozwoju, przygotowuje go do pełnienia obowiązków rodzinnych i obywatelskich w oparciu o zasady solidarności, demokracji, tolerancji, sprawiedliwości i wolności. Cele powyższe osiągnąć są w drodze działań wychowawczych, gdzie *„wychowanie to proces wspierania wychowanka w rozwoju angażujący dwie osoby wychowawcę i wychowanka wspierając ucznia/wychowanka, dzielące się odpowiedzialnością: wychowawca odpowiada za tworzenie warunków rozwoju, zaś wychowanek za korzystanie z istniejących warunków w celu realizacji zadań rozwojowych.* (art. 1 pkt 3 Ustawy Prawo Oświatowe).

Program wychowawczo – profilaktyczny został dostosowany do potrzeb rozwojowych wychowanków oraz potrzeb środowiska lokalnego.

Swoim zasięgiem obejmuje treści o charakterze wychowawczym, profilaktycznym, skierowanym głównie do wychowanków.

Podstawa prawna:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U 1997 nr 78,poz.483 ze zm.).
- Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526)
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2023r. poz. 984 ze zm.)
- Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty,(Dz .U. z 2022r. poz. 2230, z późniejszymi zmianami).
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. Prawo Oświatowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 900 ze zm.).
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, (Dz.U. z 2023 r. poz. 165, z późniejszymi zmianami).
- Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. z 2023 r. poz. 700 ze zm.)

- Rozporządzenie MEN z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020r. poz.1449)
- Rozporządzenie MEN i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1604).
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego, (Dz.U. nr 111 poz, 535, z późniejszymi zmianami).
- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka z 10 grudnia 1948 r.
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2005 nr 180 poz. 1493).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 lipca 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. 2022 poz. 1594).
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz.U. 2022 poz. 1700)
- Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2023/2024
- Statut Bursy.

1. WSTĘP:

Bursa Międzyszkolna Nr 2 w Zamościu została powołana w dn. 01.08.2001 r. Bursa jest publiczną placówką zapewniającą opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania, przeznaczoną dla uczniów klas VII i VIII szkół podstawowych i ponadpodstawowych, dla dzieci i młodzieży, oraz szkół artystycznych, w tym uczniów wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania oraz dla słuchaczy kolegiów pracowników służb społecznych, w wieku do 24 lat.

Bursa oferuje wychowankom pokoje 2, 3 i 4 osobowe oraz szereg pomieszczeń przygotowanych pod kątem realizacji różnorodnych form pracy z młodzieżą tj.: siłownia, sala bilardowa, świetlica TV z kinem domowym, nowoczesna aula, Centrum Biblioteczno-Multimedialne, pracownia kulinarna, klub sportowy „Schron”, Izba Tradycji

Zadania wychowawcze bursy są podporządkowane nadrzędnemu celowi, jakim jest wszechstronny rozwój wychowanka w wymiarze emocjonalnym, społecznym, kulturalnym, moralnym, ekologicznym, zdrowotnym i intelektualnym. Bursa jako środowisko wychowawcze ma za zadanie wspomagać wychowanków w osiąganiu wszechstronnego rozwoju, kształtować postawy, umożliwić korygowanie deficytów w celu optymalizacji osiągnięć edukacyjnych uczniów oraz zapobiegać zagrożeniom poprzez profilaktykę, przeciwdziałanie istniejącym zagrożeniom i wsparcie wychowanków w trudnych sytuacjach.

Zgodnie z art.26 ustawy z dnia 14 grudnia 2016r. Prawo oświatowe Bursa Międzyszkolna nr 2 w Zamościu od 1 września 2017r. realizuje program wychowawczo-profilaktyczny obejmujący:

- 1) treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane do uczniów,
- 2) treści i działania o charakterze profilaktycznym skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.

2. WPROWADZENIE:

Wychowanie – to proces wspomagania wpływów na wychowanka, który ma na celu ukształtowanie człowieka pod względem fizycznym, moralnym i umysłowym, ukierunkowany na osiągnięcie pełni dojrzałości fizycznej, psychicznej, społecznej i duchowej.

Profilaktyka - to podejmowanie działań, skierowanych do różnych grup, we współpracy z różnymi środowiskami i instytucjami, które mają na celu zapobieganie pojawieniu się lub rozwojowi zaburzeń, chorób lub innych niekorzystnych zjawisk społecznych. Profilaktyka to proces wspomagania człowieka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także ograniczenie i likwidowanie czynników blokujących i zaburzających zdrowe życie. Działania profilaktyczne winny wspomagać proces wychowania, a wychowanie tworzy integralną całość z wiedzą i kreowaniem umiejętności, poprzez które formuje się osobowość młodego człowieka. Nie wolno ich rozdzielać, gdyż wychowanie musi posilkować się wiedzą, w której zapisane jest doświadczenie.

Program wychowawczo – profilaktyczny bursy - dostosowany jest do potrzeb rozwojowych wychowanków. Obejmuje wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczym i profilaktycznym. Program wychowawczo – profilaktyczny Bursy Międzyszkolnej Nr 2 Zamościu powstał w oparciu o obserwację, konsultacje z rodzicami, nauczycielami - wychowawcami i Młodzieżową Radą Bursy. W tym roku szkolnym przeprowadzono również diagnozę na podstawie badań „Niewłaściwe zachowania młodzieży”.

Misja Bursy Międzyszkolnej Nr 2 w Zamościu:

- Misją Bursy Międzyszkolnej Nr 2 w Zamościu jest przejęcie opieki nad młodzieżą szkolną uczącą się poza miejscem zamieszkania na okres nauki w szkole oraz stworzenie optymalnie najlepszych warunków i atmosfery do rozwoju wychowanka, niesienie pomocy, wyrównywanie szans, kompensacja braków i wszystkiego, co pozwoli wychowankom godnie i racjonalnie funkcjonować w dorosłym życiu.
- Jesteśmy placówką zapewniającą opiekę i wychowanie, kształtującą młodego człowieka dokonującego świadomie wyborów życiowych.
 - Respektujemy uniwersalny system wartości.
 - Szanujemy godność osobistą wychowanka.

- Zapewniamy bezpieczeństwo i troskliwą opiekę wykwalifikowanej kadry pedagogicznej..
- Wspieramy rodziców w wychowaniu.

Wizja Bursy Międzyszkolnej Nr 2 w Zamościu:

Nadrzędnym celem naszego programu jest stworzenie warunków do prawidłowego rozwoju psychofizycznego, intelektualnego, społecznego, emocjonalnego i moralnego naszych wychowanków.

Chcemy, aby nasza bursa była bezpieczna i przyjazna. Dążymy do stworzenia młodzieży rodzinnej atmosfery, cechującej się życzliwością, zrozumieniem, zaufaniem i odpowiedzialnością.

Przyszłość wiążemy z nieustannym doskonaleniem naszej placówki i jej pracowników, tak aby sprostać wyzwaniom zmieniającej się rzeczywistości oraz oczekiwaniom rodziców i wychowanków.

Model absolwenta:

Wychowanek kończący pobyt w bursie, posiada następujące cechy:

- zna i stosuje zasady dobrych obyczajów i kultury bycia,
- wyróżnia go uczciwość, wiarygodność, wytrwałość, szacunek dla innych ludzi,
- rozwija swoje zainteresowania, jest dociekliwy i żądny wiedzy,
- charakteryzuje go kreatywność, przedsiębiorczość, odpowiedzialność, poczucie własnej wartości,
- pozytywnie patrzy na świat,
- rozwija aktywność fizyczną,
- jest gotowy do podejmowania działań na rzecz innych oraz do pracy zespołowej,
- stosuje w życiu codziennym zasady higieny, dba o własne zdrowie,
- posiada wiedzę na temat współczesnych zagrożeń społecznych i cywilizacyjnych, podejmuje odpowiedzialne decyzje w trosce o bezpieczeństwo własne i innych,
- szanuje i pielęgnuje tradycje rodzinne, szkoły, regionu, narodu i kraju.

Cel główny:

Podstawowym celem realizacji programu wychowawczo - profilaktycznego jest wspieranie młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym i ryzykownym. Ważnym elementem realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego jest kultywowanie tradycji i obyczajów bursy.

Cele szczegółowe:

- zapewnienie wychowankom bezpieczeństwa fizycznego, psychicznego i emocjonalnego;
- nauczanie odpowiedzialnego korzystania z zasobów Internetu, w tym z mediów społecznościowych;
- rozpoznawanie potrzeb ucznia oraz uczenie samodzielności i zaradności;
- budowanie świadomości własnych i cudzych emocji, nauka ich rozpoznawania, wyrażania i kontrolowania;
- kształtowanie odpowiedzialności za własne zachowanie;
- rozwijanie uzdolnień i zainteresowań uczniów;
- podejmowanie działań wychowawczych służących przygotowaniu do pełnienia w przyszłości ról małżeńskich i rodzicielskich;
- kształtowanie postawy asertywności oraz umiejętności wyrażania własnego zdania;
- uczenie umiejętności efektywnego spędzania czasu wolnego;
- kształtowanie poczucia tożsamości narodowej, postaw patriotycznych, szacunku dla tradycji i przynależności do społeczności szkolnej, lokalnej i regionalnej;
- wyrobienie w wychowankach nawyków kulturalnego zachowania, efektywnej współpracy, komunikowania się z rówieśnikami i dorosłymi;
- wdrożenie do życia w społeczności lokalnej i w grupie rówieśniczej;
- wykształcenie pozytywnych postaw, respektowanie norm społecznych;
- eliminacja zachowań agresywnych;
- motywowanie wychowanków do nauki;
- pomoc wychowankom z trudnościami w nauce;
- rozwinięcie zainteresowań i pasji;
- przygotowanie do odbioru dóbr kultury i sztuki, szanowanie dorobku narodowego;
- rozwijanie tolerancji wobec innych kultur;
- upowszechnienie czytelnictwa, przygotowanie do samokształcenia; poszukiwania informacji, wykorzystania wiedzy w praktyce;
- wypracowanie właściwych nawyków higienicznych i prozdrowotnych;
- wdrożenie umiejętności dokonywania wyboru zachowań chroniących zdrowie własne i innych ludzi;
- propagowanie zdrowego i ekologicznego stylu życia;
- zaznajomienie z zagrożeniami bezpieczeństwa i zdrowia oraz uczenie prawidłowej reakcji na te zagrożenia.

3. DIAGNOZA:

Przy opracowaniu Programu wychowawczo-profilaktycznego Bursy Międzyszkolnej Nr 2 w Zamościu uwzględniono:

- diagnozę placówki w której:
 - zebrano od rodziców, wychowanków i nauczycieli propozycje dotyczące głównych problemów wychowawczych i profilaktycznych w bursie i środowisku;
 - dokonano analizy dokumentacji wychowawczej i zespołu wychowawczego;
- obowiązujące akty prawne;
- dotychczasowe doświadczenia bursy;
- ankiety i obserwację wychowanków w bursie;
- informację od wychowawców o problemach wychowawczych;
- rozmowy z rodzicami;
- przewidywane zmiany w bursie, środowisku i kraju, mogące mieć wpływ na proces wychowania np. nauka na odległość.

Ogólna sytuacja demograficzna wychowanków bursy.

Bursa jest placówką koedukacyjną. Wychowankowie mieszkają na III kondygnacjach. Młodzież przeważnie pochodzi z terenów województwa lubelskiego.

Na podstawie analizy dokumentacji wychowawców stwierdzono, że w bursie wystąpiły następujące zdarzenia niewłaściwego zachowania:

- powrót do bursy pod wpływem alkoholu, palenie tytoniu, posiadanie i palenie papierosów elektronicznych;
- nieprzestrzeganie rozkładu dnia, trudności w dostosowaniu się do regulaminu i obowiązujących zasad, zakłócanie ciszy nocnej, niezgłaszanie nieobecności, spóźnienie na naukę własną, trudności w punktualnym przygotowaniu się do ciszy nocnej;
- problem z utrzymaniem porządku w niektórych pokojach, trudności w przestrzeganiu porannych porządków w pokojach przed wyjściem do szkoły;
- niechęć do wymagań szkolnych, brak motywacji do podejmowania obowiązków szkolnych, nie wykorzystywanie w pełni nauki własnej;
- słaba aktywność w życiu bursy;
- konflikty w pokojach dotyczące relacji rówieśniczych;

- problemy z adaptacją w nowym miejscu zamieszkania jakim jest bursa (wychowankowie klas 1);
- bezprawne użycie wizerunku w Internecie.

Nie zaobserwowano zachowań o charakterze dyskryminacyjnym.

Zanotowano następujące przypadki zachowań dysfunkcjonalnych:

- sporadyczne spożywanie alkoholu przez młodzież;
- palenie papierosów oraz palenie elektronicznych papierosów;
- lekceważący stosunek do wychowawcy, ignorowanie poleceń;
- korzystanie z rzeczy współmieszkańca bez jego wiedzy;
- rozpowszechnianie zdjęć w Internecie bez zgody właściciela.

Z rozmów i obserwacji przeprowadzonej wśród wychowanków wynika, że w ich opinii problemy jakich doświadczają dotyczą przede wszystkim wyznaczania godzin nauki własnej. W ubiegłym roku szkolnym wychowankowie stwierdzili, że najczęstsze zagadnienia omawiane w bursie dotyczyły zagrożeń współczesnego świata (dopalacze, narkotyki, alkohol), zagrożeń płynących z Internetu oraz zdrowego stylu życia.

Wychowawcy przyznają, iż udało im się wykształcić w toku zajęć prowadzonych z zakresu profilaktyki takie umiejętności jak: właściwe zachowania i postawy wobec używek, respektowanie i szanowanie swoich potrzeb, pomoc koleżeńska, umiejętność dbania o swoje zdrowie, asertywność, prawidłowa organizacja i higiena pracy umysłowej, współpraca w grupie, budowanie pozytywnych relacji, dokonywanie racjonalnych wyborów, niemarnowanie jedzenia, odpowiedzialność za siebie i innych, organizacja czasu wolnego, codzienna higiena osobista. Wychowankowie mają świadomość istniejących zagrożeń. W większości prezentują postawę bezpieczną, postępują zgodnie z obowiązującymi procedurami i regulaminem, sytuacje problemowe są rozwiązywane na bieżąco. W ramach realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego wychowawcy starają się współpracować z rodzicami informując ich telefonicznie lub osobiście o każdym incydencie dotyczącym ich dziecka.

Z analizy dokumentacji pedagogicznej (raportów), z obserwacji wychowawców oraz dyskusji członków Zespołu Wychowawczego wynika, że najczęściej występujące problemy wychowawcze to m.in.:

- palenie papierosów, w tym elektronicznych;
- przypadki przyjścia lub przyjazdu z domu do bursy pod wpływem alkoholu;
- trudności w komunikacji pomiędzy wychowankami;

Określono czynniki chroniące i czynniki ryzyka zachowań problemowych młodzieży.

Wśród czynników chroniących należy wymienić:

- zapewnienie poczucia bezpieczeństwa w bursie;
- możliwość rozwoju zainteresowań na terenie placówki;
- dobrą atmosferę panującą w bursie opartą na zaufaniu i szacunku;
- zainteresowanie rodziców sprawami wychowanków, a także silna więź emocjonalna wychowanków z rodzicami;
- wsparcie ze strony rodziny w przypadku pojawienia się trudności;
- pozytywne relacje pomiędzy rówieśnikami;
- angażowanie wychowanków do czynnego udziału w życiu kulturalnym i społecznym bursy.

Czynnikami ryzyka sprzyjającymi wystąpieniu problemów są:

- podejmowanie przez młodzież zachowań ryzykownych (palenie papierosów, spożywanie alkoholu);
- nieobecność jednego z rodziców (rozwód, praca za granicą, niespójne metody wychowawcze rodziców, konflikt w rodzinie);
- środowisko rówieśników przejawiających zachowania dysfunkcyjne;
- niska motywacja do osiągnięć szkolnych, niepowodzenia szkolne wychowanków, niewywiązywanie się z obowiązków szkolnych;
- trudności w relacjach z rówieśnikami;
- niechęć do angażowania się wychowanków w aktywność społeczno-kulturalną;
- nieprzestrzeganie zasad obowiązujących w placówce.

4. OCZEKIWANIA RODZICÓW

Na początku września rodzice zostali zapoznani z Procedurami bezpieczeństwa obowiązującymi w roku szkolnym 2023/2024 otrzymali także dokumenty do zapoznania się i akceptacji (oświadczenie i deklaracja rodzica/ opiekuna prawnego o pobycie w Bursie Międzyszkolnej Nr 2 w Zamościu). Rodzice w rozmowach z Dyrekcją i wychowawcami poinformowali, iż wybrali Bursę Międzyszkolną Nr 2 dla swoich dzieci ze względu na dobre opinie o placówce oraz prawidłową organizację i dyscyplinę w bursie. Priorytetem dla rodziców wychowanków jest zapewnienie bezpieczeństwa ich dzieciom oraz otaczanie ich opieką i stwarzanie warunków do nauki. Ważne jest również rozwijanie ich zainteresowań. Ponadto wielu rodziców oczekuje by ich dzieci rozwijały się przede wszystkim w obszarze sportowym/fizycznym. Rodzice postulują, by kontakt z bursą odbywał się w formie telefonicznej lub formularza zamieszczonego na stronie bursy.

ZADANIA DO REALIZACJI	SPOSÓB REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE
POZNANIE WYCHOWANKA - ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA MŁODZIEŻY	<u>Diagnoza wychowanka, jego predyspozycji oraz oczekiwań i potrzeb.</u> • Rozmowy z rodzicami, wychowankiem, współpraca z placówkami zapewniającymi pomoc w wychowaniu młodzieży. • Obserwacje, wywiady, ankieta „Sytuacja rodzinno-materialna wychowanka”. • Uświadamianie odpowiedzialności prawnej rodzicom za sprawowanie opieki nad swoimi dziećmi – regulacje prawne w przypadku tzw. eurosieroctwa. <u>Organizacja życia w bursie</u> • Zakwaterowanie wychowanków, wypełnienie formalności, przeprowadzenie wstępnej diagnozy dziecka oraz nawiązanie kontaktu z rodzicami. • Objęcie wychowanków szczególną troską i opieką. Zapewnienie im bezpiecznego i przyjaznego miejsca do nauki, wypoczynku i adaptacji w środowisku bursy. • Przeprowadzenie zebrań organizacyjnych z wychowankami grup – zapoznanie ze Statutem Bursy i Regulaminem, omówienie istotnych dla wychowanków tematów. Zapoznanie z zasadami BHP i PPOŻ. <u>Wspieranie procesu adaptacyjnego do nowego środowiska.</u> • Realizacja „Programu Adaptacyjnego dla klas I”. • Ułatwienie procesu adaptacji do nowego środowiska. • Spotkania informacyjno-organizacyjne. <u>Wdrażanie do przestrzegania zasad życia w grupie.</u> • Tworzenie sprzyjających warunków do budowania relacji między wychowankami i współpracy w grupie. • Stwarzanie atmosfery sprzyjającej nawiązywaniu pozytywnych relacji między wychowankiem a wychowawcą poprzez spotkania i indywidualne rozmowy.	Dyrekcja, Nauczyciele - wychowawcy

- Kształtowanie właściwej postawy u wychowanków wobec siebie i pracowników bursy z zachowaniem zasad savovir –vivru i przestrzeganiem zasad życia w grupie.
- Kształtowanie umiejętności poszanowania wspólnych sprzętów i korzystania z nich zgodnie z przeznaczeniem

Promowanie wiedzy o bezpieczeństwie, wdrażanie prawidłowych postaw wobec zagrożeń.

- Zapoznanie z regulaminami, procedurami oraz standardami zachowań w placówce, Regulaminem Wychowanka, przepisami bhp. ppoż.
- Zapoznanie z procedurami ewakuacyjnymi w placówce.

Realizacja Projektu „Bezpieczna Szkoła – placówka”

- Całodobowy monitoring wewnętrzny i zewnętrzny, kontrole Straży Miejskiej.
- Systematyczna poprawa warunków technicznych.
- Funkcjonowanie systemu kart identyfikacyjnych.
- Monitorowanie wejść i wyjść wychowanków oraz wyjazdów i przyjazdów młodzieży.

Zapewnienie bezpieczeństwa i profilaktyka zagrożeń

- Pogadanki na temat zachowania zasad bezpieczeństwa podczas poruszania się po mieście w miejscach publicznych, uświadamianie zagrożeń związanych z życiem towarzyskim, podróżami, aktywnością w okresach wolnych od nauki.
- Przeprowadzenie pogadanek przez specjalistów, przedstawicieli Policji, Straży Miejskiej, Straży Pożarnej celem zapoznania młodzieży ze środkami prewencji w sytuacjach zagrożenia.
- Przekazanie wiedzy na temat zagrożeń bezpieczeństwa związanych z podejmowaniem zachowań ryzykownych – picie alkoholu, używanie środków odurzających, przebywanie w nieodpowiednim towarzystwie – warsztaty, pogadanki, filmy, spotkania z przedstawicielami prewencji.
- Natychmiastowe reagowanie na niewłaściwe zachowanie wychowanka (plotkowanie, używanie wulgaryzmów, ignorowanie potrzeb i praw innych, agresja, kłamstwo, kradzież itp.)
- Pomoc w rozwiązywaniu konfliktów rówieśniczych – mediacje, negocjacje, kontrakty,
- Edukacja prawna w zakresie bezpieczeństwa – pogadanki, spotkania z kuratorem sądowym,

	prokuratorem, Strażą Miejską, Policją.	
KSZTAŁTOWANIE POCZUCIA PRZYNALEŻNOŚCI DO SPOŁECZNOŚCI BURSY	• Motywowanie i zachęcanie wychowanków do udziału w wydarzeniach i uroczystościach organizowanych w bursie zgodnie z kalendarzem. • Zachęcanie i motywowanie wychowanków do udziału w konkursach, imprezach oraz wydarzeniach sportowych organizowanych przez bursę. • Integrowanie wychowanków na poziomie życia grupy wychowawczej, bursy i społeczności lokalnej (wycieczki, uroczystości, imprezy lokalne, konkursy).	Nauczyciele - wychowawcy
WSPOMAGANIE RODZICÓW W PRAWIDŁOWYM PEŁNIENIU FUNKCJI WYCHOWAWCZYCH.	• Diagnoza środowiska rodzinnego wychowanka z uwzględnieniem sytuacji ekonomicznej i poprawnego funkcjonowania rodziny. • Wspomaganie rodziców w sferze wychowawczej poprzez poradnictwo, porady indywidualne i kierowanie do specjalistów. • Konsultowanie z rodzicami progresu wychowawczo - edukacyjnego wychowanka • Informowanie o postępach lub potrzebie interwencji • Dostarczanie informacji rodzicom na temat współczesnych metod wychowawczych, wspieranie w procesie wychowania i kształcenia.	Nauczyciele - wychowawcy
WSPÓŁCZESNE ZAGROŻENIA MŁODZIEŻY	• Profilaktyka uzależnień. Spotkania ze specjalistami: dostarczenie informacji o środkach uzależniających: narkotykach, alkoholu ,dopalaczach i nikotynie oraz uświadomienie o zagrożeniach towarzyszących ich zażywaniu. • Doskonalenie najważniejszych umiejętności psychologicznych i społecznych m. in. przeciwstawianie negatywnym wpływom grupy rówieśniczej, odmawianie, rozwiązywanie konfliktów. • Zebrania zespołu wychowawczego, konsultacje z zespołem ds. pomocy psychologiczno – pedagogicznej oraz kierowanie do placówek specjalistycznych wychowanków z potencjalnej grupy ryzyka. <u>Bezpieczeństwo cyfrowe i aktywność medialna</u> • Uświadomienie zagrożenia wynikającego z nadmiernego korzystania z gier komputerowych, cyberprzemoc, seksting. • Działania profilaktyczne i kampanie informacyjne nt. odpowiedzialnego i bezpiecznego korzystania z Internetu i telefonii komórkowej. • Udział przedstawicieli Bursy w Międzynarodowej Konferencji „Bezpieczeństwo dzieci	Dyrekcja, Nauczyciele- wychowawcy

	i młodzieży w Internecie” • Organizacja Ogólnopolskiej akcji „Dzień Bezpiecznego Internetu”. • Dostarczenie informacji nt. zagrożeń we współczesnym świecie oraz sposobów ich unikania-reagowanie. • Wskazywanie konsekwencji prawnych przestępstw popełnionych w cyberprzestrzeni. • Uwrażliwienie na powszechny dostęp do treści szkodliwych, niepożądanych, nielegalnych. • Dostarczenie informacji na temat naruszenia prywatności dotyczące nieodpowiedniego lub niezgodnego z prawem wykorzystania danych osobowych lub wizerunku wychowanka i pracownika bursy. • Wskazanie zagrożeń dla zdrowia wychowanków w związku z nadmiernym korzystaniem z Internetu. • Uświadomienie młodzieży w skutkach nawiązywania niebezpiecznych kontaktów w Internecie - uwodzenie, zagrożenie pedofilią. • Wskazanie zagrożeń bezpieczeństwa technicznego sieci, komputerów i zasobów. • Monitorowanie czasu wychowanków przeznaczonych na korzystanie z Internetu w innych celach niż edukacja. • Nauka właściwego korzystania ze środków masowego przekazu. • Zajęcia na temat cyberprzemocy i hejtu. • Zachęcanie do aktywnego spędzania czasu wolnego. • Rozwijanie wiedzy wychowanków na temat bezpieczeństwa w sieci. Nauka właściwego korzystania ze środków masowego przekazu. • Zachęcanie do nauki i zdobywania wiedzy poprzez zasoby internetowe na wypadek potrzeby nauki zdalnej.	
WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI W ZAKRESIE PODNIESIENIA BEZPIECZEŃSTWA ORRAZ POPRAWY SKUTECZNOŚCI	<u>Nawiązanie współpracy z :</u> • Sądem Rejonowym – Wydział Rodzinny i Nieletnich (kuratorzy). • Strażą Miejską. • Samodzielny Publiczny Szpital Wojewódzki w Zamościu. • Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną. • Powiatową Stacją Sanitarno – Epidemiologiczną.	Dyrekcja, Nauczyciele - wychowawcy

DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH I PREWENCYJNYCH	• Centrum Interwencji Kryzysowej. • PCK • Prokuraturą Rejonową w Zamościu	
PROMOWANIE ZDROWEGO STYLU ŻYCIA	• Ujednolicenie działań z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki problemów młodzieży. • Podnoszenie aktywności fizycznej. • Umożliwienie prezentacji dobrych praktyk wymiany doświadczeń między szkołami i placówkami oświatowymi w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki problemów młodzieży. • Zachęcenie do zdrowego stylu życia i aktywnego odpoczynku. • Współpraca z ośrodkami zdrowia, PCK w celu zwiększenia wiedzy wychowanków z zakresu ćwiczeń udzielania pierwszej pomocy. • Kształtowanie poczucia odpowiedzialności za zdrowie każdej osoby. • Promowanie akcji „Młoda Krew Ratuje Życie” oraz poszukiwanie dawców szpiku DKMS; • Współpraca z Uniwersytetem III Wieku. • Rozwijanie wrażliwości na los drugiego człowieka: - aktywny udział wychowanków działalności Klubu Wolontariusza „Otwarta Dłoń”, organizacja i udział w akcjach ogólnopolskich i lokalnych m.in. Góra Grosza, WOŚP, Szlachetna Paczka, Znicz dla Lwowa itd.	Dyrekcja, Nauczyciele - wychowawcy
DBAŁOŚĆ O ZDROWIE PSYCHICZNE I FIZYCZNE	<u>Zadania mające na celu promocję zdrowia psychicznego .</u> • Kształtowanie postaw prospołecznych, poczucia własnej wartości, poczucia odpowiedzialności za własne decyzje, umiejętność asertywnego zachowania się w sytuacjach trudnych. • Wspieranie wszystkich wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia. • Zapewnienie wszechstronnej pomocy: - stała współpraca z rodzicami, wspieranie rodziców w procesie wychowawczym; - objęcie młodzieży pomocą Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej zgodnie z potrzebami. <u>Realizacja programu „Trzymaj formę”</u> • Rozwijanie zainteresowań sportem, turystyką, rekreacją. • Kształtowanie prozdrowotnych postaw młodzieży. • Zapewnienie prawidłowego rozwoju fizycznego wychowanków (właściwe wykorzystanie	Dyrekcja, Nauczyciele - wychowawcy

	czasu wolnego, wpływ aktywności fizycznej na życie codzienne) • Kształtowanie pożądanych cech charakteru poprzez rywalizację sportową (turnieje, zasady fair play, przydział czynności słabszym wychowankom). • Uczestnictwo młodzieży w zajęciach sportowych na siłowni, tenis stołowy, • Organizacja turniejów sportowych. <u>Realizacja programu „Ręce też mogą mówić”</u> • Uwrażliwienie wychowanków na niepełnosprawność i tolerancję wobec innych osób.	
WSPIERANIE ROZWOJU INTELEKTUALNEGO	<u>Zapewnienie powodzenia szkolnego</u> • Zapewnienie wychowankom optymalnych warunków do nauki. • Promowanie uczniów szczególnie zdolnych • Rozpoznawanie i diagnozowanie przyczyn niepowodzeń szkolnych. • Udzielanie wsparcia i pomocy w przypadku trudności i niepowodzeń szkolnych – pomoc w nauce języka polskiego, matematyki, języków obcych, chemii. • Włączanie wychowanków w działalność kół zainteresowań działających w bursie (kulinarne, morskie, polonistyczne, muzyczne, fotograficzno-plastyczne, sportowe, kulturalne, wolontariat, nauka podstaw języka migowego). • Zapewnienie młodzieży możliwości rozwijania konkretnych zdolności i talentów. • Współpraca z rodzicami, wychowawcami klas, pedagogami szkolnymi w zakresie osiągniętych przez wychowanków wyników w nauce i zachowaniu. <u>Kształtowanie postaw dojrzałego i odpowiedzialnego czytelnika</u> • Wzbogacanie księgozbioru o nowości wydawnicze. • Udział młodzieży w ogólnopolskiej akcji „Narodowe Czytanie”. • Stwarzanie możliwości korzystania z różnych źródeł informacji. • Promowanie nowych technologii informacyjnych i multimedialnych. • Współpraca z Książnicą Zamojską im. Stanisława Kostki w Zamościu.	Dyrekcja, Nauczyciele - wychowawcy
	• Promowanie wiedzy nt. środowiska naturalnego i jego zagrożeń.	Dyrekcja,

DZIAŁALNOŚĆ EKOLOGICZNA	• Udział w akcjach ekologiczno-zdrowotnych. • „Obserwatorium Przyrodnicze” – włączanie młodzieży do opieki nad ogrodem. • Zapoznanie wychowanków z zasadami BHP i PPOŻ – konsekwentne egzekwowanie przestrzegania powyższych zasad. • Inicjowanie działań promujących zdrowy styl życia (zawody, konkursy itp.) – zachęcanie i motywowanie wychowanków do aktywności fizycznej. • Dostarczenie wiedzy wychowankom na temat zdrowego odżywiania się i jego wpływu na wszystkie obszary życia człowieka. • Kształtowanie postawy proekologicznej poprzez dbanie o ład i porządek wokół bursy, segregację odpadów, oszczędne korzystanie z wody i ogrzewania. • Udział wychowanków w akcjach sprzątania świata, rozmowy indywidualne z wychowankami na temat i odpowiedzialności za środowisko naturalne.	Nauczyciele - wychowawcy
KSZTAŁTOWANIE UMIEJĘTNOŚCI KLUCZOWYCH WYCHOWANKA ORAZ POZYTYWNYCH POSTAW.	• Uwrażliwianie wychowanków na dobroć, uczciwość, koleżeństwo, życzliwość i obowiązkowość. • Wdrażanie do odpowiedzialnego wykonywania dyżurów • Rozwijanie umiejętności skutecznego komunikowania się w różnych sytuacjach - dbanie o kulturę języka – kształtowanie umiejętności prawidłowej komunikacji, walka z wulgaryzmami. • Rozwijanie umiejętności planowania, organizowania i oceny własnej umiejętności uczenia się – pomoc w odkrywaniu predyspozycji i talentów wychowanków, pomoc przy wyborze dalszej ścieżki zawodowej i edukacyjnej (doradztwo zawodowe). • Rozwijanie umiejętności efektywnego rozwiązywania problemów w sposób zgodny z obowiązującymi normami społeczno-prawnymi – umiejętność dostrzegania problemów, umiejętność korzystania ze zdobytej wcześniej wiedzy w nowej sytuacji. • Stwarzanie sytuacji wychowawczych kształtujących pożądane komponenty jednostki społecznej tj.: odpowiedzialność, obowiązkowość, solidarność i tolerancja.	Nauczyciele - wychowawcy

BUDZENIE WRAŻLIWOŚCI EMOCJONALNEJ I ŚWIADOMOŚCI MORALNEJ,	• Uwrażliwianie wychowanków – zachęcanie do przeciwstawiania się objawom egoizmu, okrucieństwa i przemocy – kształtowanie właściwych postaw szlachetności. • Uświadamianie wychowankom wartości dobra i mówienia prawdy. • Wskazywanie i zapoznanie wychowanków z konsekwencjami wynikającymi z niewłaściwego postępowania. • Kształtowanie u wychowanków wartości opierających się na szacunku, akceptacji, miłości, wolności, wdzięczności i życzliwości • Zaangażowanie wychowanków w akcje charytatywne. • Prowadzenie akcji informacyjnych wśród wychowanków na temat stowarzyszeń, fundacji i innych instytucji działających na rzecz pomocy innym ludziom.	Nauczyciele - wychowawcy
WYCHOWANIE DO WARTOŚCI. WYCHOWANIE DO WRAŻLIWOŚCI NA PRAWDĘ I DOBRO.		
ORIENTACJA ZAWODOWA I PLANOWANIE KARIERY	• Wyposażenie młodzieży w zdobywanie informacji nt. zawodów, dróg kształcenia. • Ukierunkowanie młodzieży na świadomy wybór ścieżki edukacyjno – zawodowej. • Współpraca z placówkami wspierającymi pracę w obszarze orientacji zawodowej m.in. PPP NR 1 w Zamościu , PUP w Zamościu.	Dyrekcja, Nauczyciele - wychowawcy
WSPIERANIE SAMODZIELNOŚCI I SAMORZĄDNOŚCI	<u>Wyrabianie i rozwijanie samorządności i współodpowiedzialności za placówkę oraz włączanie młodzieży w jej działalność.</u> • Wybory demokratyczne do Samorządu Bursy i samorządów poszczególnych grup. • Kształtowanie poczucia odpowiedzialności za siebie i innych oraz za pełnione role społeczne – angażowanie wychowanków do pełnienia funkcji społecznych. • Kształtowanie umiejętności rozwiązywania konfliktu za pomocą dialogu, dążąc do kompromisu – wskazywanie skutecznych metod rozwiązywania konfliktów. • Rozwijanie umiejętności odpowiedzialności za siebie oraz innych a także za pełnione role społeczne. • Kształtowanie pozytywnych postaw wobec innych ludzi oraz wrażliwości na potrzeby drugiego człowieka • Wspieranie inicjatyw samorządowych, powierzanie młodzieży odpowiedzialnych zadań w placówce. • Organizacja zajęć na temat praw i obowiązków wychowanka • Organizacja uroczystości w bursie związanych ze świętami państwowymi.	Nauczyciele - wychowawcy, Młodzieżowa Rada Bursy.

	• Zachęcanie wychowanków do pracy w Młodzieżowej Radzie Bursy (inicjowanie działań sprzyjających rozwojowi demokracji). • Rozwijanie postaw patriotycznych poprzez poznawanie i poszanowanie zdobyczy regionu i państwa • Kształtowanie postaw prospołecznych młodzieży w ramach służby wolontariackiej.	
KSZTAŁTOWANIE POSTAW OBYWATELSKICH, SPOŁECZNYCH I PATRIOTYCZNYCH	• Wzbogacanie poczucia tożsamości narodowej. • Poznawanie historii i kultury miasta oraz regionu, spotkania z zamojskimi przewodnikami. • Udział w projektach edukacyjno – historycznych. • Udział w konkursach, uroczystościach i obchodach świąt narodowych. • Współpraca ze Światowym Związkiem Żołnierzy AK na temat działań historycznych w regionie. • Uwrażliwianie na piękno, dobroć i chęć niesienia pomocy drugiemu człowiekowi. • Wzbogacanie poczucia przynależności do społeczności bursy.	Dyrekcja, Nauczyciele - wychowawcy
PRZYGOTOWANIE DO ŻYCIA W RODZINIE	• Działania wychowawcze służące pełnieniu w przyszłości ról małżeńskich i rodzicielskich. • Działania profilaktyczno – wychowawcze mające na celu uświadomienie wychowankom konsekwencji wczesnego zakładania rodziny. • Działania profilaktyczno – zdrowotne mające na celu uświadomienie wychowankom, konsekwencji płynących z podejmowania decyzji o zbyt wczesnym rozpoczęciu współżycia seksualnego i zakładaniu rodziny. • Podniesienie poziomu wiedzy młodzieży na temat profilaktyki zakażeń wirusem HIV, chorobami AIDS w tym wskazanie dróg zakażenia. • Podniesienie świadomości odpowiedzialności za życie drugiego człowieka.	Dyrekcja, Nauczyciele - wychowawcy

Czynniki chroniące i ryzyka

Tematyka	Czynniki chroniące	Czynniki ryzyka
Agresja i przemoc jako patologiczne formy zachowania	1. Wychowawcy i pracownicy bursy sprawują kontrolę nad zachowaniem wychowanków. 2. Wychowawcy bursy dbają o pozytywne relacje na płaszczyźnie rówieśniczej oraz na płaszczyźnie wychowanek – wychowawca. 3. Bursa jest monitorowana, wychowanek nie jest w niej anonimowy.	1. Występowanie zachowań negatywnych z przejawami agresji. 2. Braki w dobrym wychowaniu (wpływy rówieśnicze, rodzinne).
2. Uzależnienia przeszkodą w zdrowym i harmonijnym rozwoju	1. W bursie prowadzona jest pedagogizacja wychowanków.	1. Występowanie zachowań negatywnych tj.: picie alkoholu, palenie papierosów, zażywanie środków psychoaktywnych. 2. Niedostateczna wiedza wychowanków na temat współczesnych zagrożeń
3. Zdrowie młodego człowieka.	1. Kontrola stanu zdrowia. 2. Edukacja z zakresu zdrowia psychicznego oraz fizycznego	1. Występowanie nadwagi lub niedowagi u wychowanków. 2. Występowanie zachowań depresyjnych 3. Złe nawyki żywieniowe.
4. Tolerancja i szacunek wobec drugiego człowieka	1. Kontakt z osobami niepełnosprawnymi. 2. Psychoedukacja.	1. Nagłośnienie w mediach aktów agresji i braku tolerancji wobec odmienności. 2. Przemoc w sieci.
5. Człowiek istotą społeczną	1. Stworzenie warunków do powstawania pozytywnych grup rówieśniczych na terenie	1. Brak integracji w grupie, jawne przejawy wzajemnej niechęci.

	bursy. 2. Integrowanie grup.	2. Zachowania agresywne.
6. Zagrożenia medialne.	1. Psychoedukacja, zajęcia na temat uzależnienia od mediów oraz ochrony ofiar przemocy internetowej. 2. Nauka właściwego korzystania ze środków masowego przekazu.	1. Mała wiedza na temat zagrożeń związanych z mediami. 2. Straty moralne i psychiczne, skutki zdrowotne uzależnień od mediów.

Oczekiwane efekty:

- ✓ Wychowankowie będą chętnie i aktywnie uczestniczyć w promocji zdrowego stylu życia.
- ✓ Wychowankowie będą posiadać dużą wiedzę na temat szkodliwości substancji psychoaktywnych.
- ✓ Wśród wychowanków zmniejszy się wskaźnik występowania agresji i przemocy.
- ✓ Wychowankowie nabędą umiejętności asertywnego zachowania.
- ✓ Nastąpi poprawa wyników w nauce.
- ✓ Młodzież będzie przestrzegać kultury słowa w placówce i poza nią.
- ✓ Wychowankowie będą odnosić sukcesy w różnych dziedzinach.
- ✓ Rodzice będą świadomi nowych zagrożeń.
- ✓ Młodzież i rodzice będą wiedzieli, do kogo zwrócić się w sytuacji zagrożeni.
- ✓ Wychowankowie będą mieć poczucie własnej wartości.
- ✓ Podopieczni potrafią przekazać wiedzę na temat właściwych postaw swoim rówieśnikom.
- ✓ Wychowankowie potrafią wspierać innych w podejmowaniu właściwych decyzji związanych z odpowiedzialnością za własne czyny.
- ✓ Wychowankowie będą potrafili zachować się w sytuacjach kryzysowych.

- ✓ Podopieczni nabędą postaw altruistycznych i prospołecznych.
- ✓ Wychowankowie potrafią wybrać kierunki kształcenia oraz dalszą drogę życiową.
- ✓ Młodzież będzie znała zasady udzielania pierwszej pomocy.
- ✓ Wychowankowie będą brać udział w przedsięwzięciach kulturalno-edukacyjnych w środowisku ogólnopolskim, lokalnym i placówce.

Sposoby ewaluacji:

Przebieg pracy wychowawczo-profilaktycznej i jej efekty poddawane są systematycznej obserwacji i ocenie. Informacje zwrotne pochodzące od uczniów, rodziców i nauczycieli służą doskonaleniu pracy i wyciąganiu wniosków na przyszłość. Środkiem i sposobem ewaluacji jest obserwacja i analiza zachowań wychowanków, rozmowy z rodzicami, wymiany spostrzeżeń między Dyrekcją Bursy i zespołem wychowawców. Ewaluacja programu przeprowadzana będzie w każdym roku szkolnym przez zespół nauczycieli - wychowawców Bursy Międzyszkolnej Nr 2 w Zamościu.

Celem ewaluacji jest uzyskanie informacji o przebiegu realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego, uzyskanie informacji o efektach realizacji programu, uzyskanie rzetelnej, obiektywnej informacji na temat sytuacji wychowawczej w bursie, modyfikacja zadań i działań wychowawczo-profilaktycznych, opracowanie programu poprawy efektywności działań.

Pod koniec roku szkolnego wychowawcy zaprezentują opisy i wnioski, które zostaną uwzględnione w tworzeniu programu wychowawczo-profilaktycznego na rok następny.

Program przyjęty do realizacji po pozytywnym zaakceptowaniu przez Radę Pedagogiczną w dniu 14.09.2023 r.

Program opracował zespół w składzie: Kasińska Ewelina, Kotowicz Aleksandra, Małgorzata Kitka, Renata Mudziuk - Sadowska.

Zetwierdzam. 14.09.23

 DYREKTOR
 BURSY MIĘDZYSZKOLNEJ Nr 2
 w ZAMOŚCIU
 mgr Waldemar Leszczyński